

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål K

Vil ministeren redegøre for udbredelsen af PFAS i miljøet i Danmark? Vil ministeren sikre, at grundejerne og beboerne på de arealer, hvor der er mistanke om forekomst af PFAS, orienteres? Der henvises til MOF alm. del – bilag 38.

Samrådsspørgsmål L

Mener ministeren, at der er igangsat de initiativer, som er nødvendige for at sikre, at grunde, arealer og badevand med PFAS over grænseværdien bliver identificeret og eventuelt oprenset? Har regeringen planer om at undersøge indholdet af PFAS i regnvandet?

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Mai Villadsen (EL).

Svar

Tak for samrådsspørgsmålene. Jeg starter med at besvare spørgsmål K og L, inden jeg vil give ordet til Fødevareministeren, som vil svare på spørgsmål M.

Regeringens konkrete tiltag

Helt overordnet set overalt hvor vi leder efter det, finder vi PFAS. Ikke altid over grænseværdien, og det er vigtigt, men vi finder det overalt.

Efterhånden som vi får flere og flere målinger, bliver vi klogere på, hvor og hvordan PFAS er blevet spredt i vores miljø.

Vi ved nu, at PFAS er udledt gennem tiden via fx spildevand, lossepladser og brandslukningspladser.

Udfordringen har vist sig at være virkelig kompleks, fordi PFAS omfatter mange forskellige [stoffer] – tusinder af forskellige stoffer - der indgår i tusinder af produkter, som dermed dukker op alle vegne i vores miljø. Mange årtiers lange [påvirkning] og derfor er der ikke et håndtag - eller en knap – man kan trykke eller skrue på så vil lykkes at gøre det op med det her problem. Det handler om at vi gør det grundigt og ordentligt.

Derfor har vi brug for løbende at indsamle mere viden, ikke for at forsinke handlingen, men for at sikre at den handling vi foretager er den korrekte. Det er altså et komplekst område, hvor også indsamling af viden tager tid.

Jeg har derfor bestilt en opdateret redegørelse fra Miljøstyrelsen, som skal beskrive udbredelsen af PFAS i vores drikkevand, overfladevand og grundvand med mere. Redegørelsen tager afsæt i styrelsens viden fra overvågning og gennemførte undersøgelser. Det jeg har fået oplyst det er, at redegørelsen vil være klar til i første halvdel af marts – altså i næste måned - at blive fremsendt til Miljø- og Fødevareudvalget.

Det giver et godt fundament, når det skal besluttes, hvor og hvordan vi kan sætte ind.

Udover det er der igangsat en række initiativer af denne og den forrige regering for at håndtere PFAS-forureningen. Senest – som det blev nævnt - har vi besluttet et forbud ift. brandskum på brandøvelsespladser. Samtidig ser vi på, om man kan gennemføre en hurtig national indsats på tekstilområdet.

Det er sådan at PFAS-forureningerne er et grænseoverskridende problem, og derfor er det vigtigt med et forbud på EU-plan.

Derfor har Danmark her sammen med Tyskland, Nederlandene, Sverige og Norge udarbejdet et forslag til EU-forbud mod PFAS, som er indsendt til Det europæiske Kemikalieagentur i januar i år, og som nu er blevet offentligt.

Det er det mest omfattende forslag til et EU-forbud for kemikalier nogensinde med mere end 10.000 stoffer.

Ud over det arbejdes der som nævnt på en national PFAS-handlingsplan som skal give overblik over udbredelsen af PFAS og give os ny viden.

Planen vil også anvise en række handlingsspor. Det skal samlet sikre en strategisk, fagligt funderet og prioriteret indsats mod forureninger fra PFAS.

Nationalt har Miljøministeriet også udarbejdet en strategi for miljøfarlige stoffer i vand- og havmiljøet, som i fremtiden giver os et bedre overblik over kilder til miljøfarlige stoffer – herunder PFAS.

Udbredelsen af PFAS og orientering af grundejere

Tilgangen har lige fra starten været, at det er vigtigt og nødvendigt at få et overblik over fundne PFAS-forureninger.

Her spiller Miljøstyrelsen en central rolle i forhold til indsamling og koordinering af information fra de ansvarlige myndigheder.

Der spørges til de konkrete jordforureninger – landkortet som er blevet lagt frem - hvor det som bekendt er regionerne der er myndighed.

I dag har regionerne kortlagt omkring 39.000 grunde som muligt forurenede med miljøfarlige stoffer. Det kan være med PFAS, med olie eller et tredje stof.

Mistanken kan for eksempel skyldes, at der tidligere har ligget en virksomhed på grunden, som potentielt kan have forurenede med et eller flere stoffer.

Og det er ud fra den kortlægning, at regionerne kan prioritere, forebygge og forhindre skadelig virkning fra jordforurening på natur, menneskers sundhed eller miljøet.

Desværre er det sådan at det langt fra er alle de her potentielt forurenede områder der er undersøgt til bunds. Noget kan være en adresse hvor der har ligget en virksomhed som kan have haft en forurenende aktivitet.

Nu spørges der til, hvordan jeg som minister vil sikre, at grundejerne orienteres, hvis deres arealer er mistænkt for at være forurenede med PFAS.

Vi har faktisk meget klare regler i jordforureningsloven, som tilgodeser boligejere ved at begrænse den tid, en boligejer skal leve med uvished om, hvorvidt deres grund er forurenede.

Hvis en bolig alene er kortlagt på baggrund af mistanke om forurening, vil regionen inden for et år gennemføre undersøgelser, hvis grundejeren ønsker det.

Regionen har også mulighed for at rådgive boligejere om anvendelsen af et areal, der er kortlagt. Det kan være om dyrkning af grønsager og risiko ved hudkontakt.

Jeg vil i den nærmeste fremtid tage det har op med regionerne, og har allerede aftalt et møde med regionerne hvor jeg som sagt tager det op. Jeg vil spørge regionerne hvad deres plan er for de identificerede grunde.

Bilag 38

Så spørges der specifikt til bilag 38 – altså den her rapport fra Naturstyrelsen om forekomsten af PFAS på Naturstyrelsens kystnære og vestvendte arealer i Jylland og på Sjælland.

Her har man undersøgt for PFAS på 67 kystnære lokaliteter, hvor Naturstyrelsen er lodsejer.

Resultaterne viser, at på 60 ud af 67 lokaliteter er der fundet koncentrationer af enten PFAS eller PFOS over Fødevarestyrelsens indikatorværdier i græs.

For prøver foretaget i overfladevand er der fundet forhøjede PFAS-koncentrationer på 9 ud af 47 lokaliteter.

I forhold til at få orienteret de specifikke forpagtere på Naturstyrelsens arealer har jeg fået oplyst, at de berørte forpagtere er blevet orienteret helt, som de skal.

Efter modtagelse af resultaterne fik Naturstyrelsen orienteret fødevaremyndighederne og de private

forpagtere med græssende dyr på arealerne om resultaterne.

Konkret blev Fødevaremyndighederne informeret om resultaterne mandag den. 9. januar og alle forpagterne den 12. januar. Samme dag – det vil sige den 12. januar – blev Miljø- og Fødevareudvalget orienteret om resultaterne.

Andre målinger: Regnvand og badevand

Så spørges der også ind til badevand.

I sommer blev der foretaget en omfattende kontrol af badevandet for PFAS af både Miljøstyrelsen og kommunerne.

Ingen badevandsprøver viste koncentrationer over den vejledende grænseværdi hvilket er positivt.

Der er derfor på nuværende tidspunkt ikke et problem med PFAS-koncentrationen i badevandet. Men som nævnt før: Så er forureningen grænseoverskridende - derfor arbejder vi stadigvæk for et forbud.

Spørgeren spørger også, om indholdet af PFAS i regnvand.

Her kan jeg oplyse, at Miljøstyrelsen er ved at blive klogere på den atmosfæriske belastning med PFAS –

både i forhold til regnvand og bidrag direkte fra luften.

Ved samme lejlighed kigger Miljøstyrelsen på, hvad der findes af målestudier af PFAS i regnvand i vores nabolande. Når de erfaringer er indsamlet, kan det besluttes, om der skal iværksættes yderligere tiltag.

Afslutning

Så for at opsummere.

Så skal vi igangsætte de initiativer, som er nødvendige, og som giver størst effekt. Det gælder ikke mindst, at vi skal have stoppet PFAS-forureningen ved kilden med bl.a. et EU-forbud.

Vi har også en handlingsplan på vej, som selvfølgelig skal indeholde den bedst mulige kombination af initiativer. Der kommer desuden den nævnte redegørelse fra Miljøstyrelsen i marts måned, som vil være et fornuftigt afsæt for handlingsplanen.

Når det gælder målinger, så vil Miljøstyrelsen se på, om det fx giver fagligt mening at måle PFAS i regnvand.

Så er der regionernes liste over grunde, hvor der MÅSKE har været brugt PFAS. Og som helt naturligt giver usikkerhed for boligejerne.

Her kan det være, at opgaven skal løses med nogle af de andre værktøjer, regionerne også har i værktøjskassen. Det kan være gode råd om sikker anvendelse af de arealer, der er kortlagt. Det har tidligere med succes været brugt i forhold til børnehaver. Det er noget af det jeg vil drøfte med vores regioner - hvordan de forestiller sig at løse den opgave. For det er deres opgave.

Det er min tilgang, at vi skal gå analytisk og systematisk til opgaven. Hver gang vi får ny viden skal vi bruge den til at tage det næste skridt.

Når vi får ny viden vil jeg jævnligt opdatere Miljø- og Fødevareudvalget. Konkret vil jeg i marts oversende en opdateret status over de arealer, hvor der tidligere har været brandøvelsespladser, og som nævnt også Miljøstyrelsens mere detaljerede redegørelse om udbredelsen af PFAS.

Tak for ordet.